DELEGIRANA UREDBA KOMISIJE (EU) 2021/1889

od 23. srpnja 2021.

o izmjeni Uredbe Vijeća (EEZ) br. 95/93 u pogledu produljenja mjera za privremeno ublažavanje obveze iskorištenosti slotova zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EEZ) br. 95/93 od 18. siječnja 1993. o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice ([1]), a posebno njezin članak 10.a stavak 5.,

budući da:

(1) Kriza uzrokovana bolešću COVID-19 dovela je do naglog smanjenja zračnog prometa zbog znatnog pada potražnje za putovanjima zrakoplovom i izravnih mjera koje su države članice i treće zemlje poduzele radi ograničavanja širenja te bolesti. Eurocontrol je izvijestio da je u prvoj polovini 2021. promet u zračnom prostoru EGP-a bio prilično stabilan i iznosio je gotovo 38 % zračnog prometa u odgovarajućem razdoblju 2019., ali je zabilježen trend rasta. Na temelju najrealističnijeg scenarija prognoze Eurocontrola očekuje se da će prosječni godišnji zračni promet dosegnuti 50 % u 2021. i 72 % u 2022.

(2) Te okolnosti nisu pod kontrolom zračnih prijevoznika, a posljedično dobrovoljno ili obvezno otkazivanje letova zračnih prijevoznika u skladu s razvojem potražnje nužan je ili legitiman odgovor na te okolnosti.

(3) Na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe (EEZ) br. 95/93, u vezi s člankom 10. stavkom 2., zračni prijevoznici moraju iskoristiti najmanje 80 % serija slotova koje su im dodijeljene ili će izgubiti prije stečenu prednost za te slotove (tzv. pravilo „iskoristi ili izgubi”). U kontekstu krize uzrokovane bolešću COVID-19 i radi zaštite financijskog zdravlja zračnih prijevoznika te kako bi se izbjegao negativan učinak na okoliš praznih ili uglavnom praznih letova koji bi se obavljali samo radi zadržavanja slotova u zračnim lukama, pravilo „iskoristi ili izgubi” suspendirano je od 1. ožujka 2020. do 28. ožujka 2021.

(4) S obzirom na to da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 nastavila utjecati na zračni promet, Unija je 16. veljače 2021. izmijenila Uredbu (EEZ) br. 95/93 kako bi se zračnim prijevoznicima odobrilo daljnje ublažavanje pravila „iskoristi ili izgubi” tijekom ljetnog razdoblja reda letenja 2021. suspenzijom pravila na dodatno razdoblje od 28. ožujka 2021. do 30. listopada 2021.

(5) Na temelju članka 10.a stavka 5. Uredbe (EEZ) br. 95/93 Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata o izmjeni razdoblja suspenzije pravila „iskoristi ili izgubi” utvrđenog u članku 10.a stavku 3.

(6) Nadalje, na temelju članka 10.a stavka 5. Uredbe (EEZ) br. 95/93 Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata o izmjeni stope iskorištenosti slotova u rasponu od 30 % do 70 % ako su ti delegirani akti nužni za ublažavanje sve većeg utjecaja krize uzrokovane bolešću COVID-19 na razine zračnog prometa.

(7) Unatoč postupnom povećanju, razine zračnog prometa u prvoj polovini 2021. još su niske u usporedbi s istim razdobljem 2019., tj. iznose prosječno 38 % zračnog prometa u odgovarajućem razdoblju 2019. Iako se priznaju poteškoće u točnom predviđanju puta oporavka razina zračnog prometa, razumno je očekivati da će se situacija nastaviti u bliskoj budućnosti uz stalno smanjenje razlike između razine zračnog prometa 2021. i razine iz 2019. Na temelju najvjerojatnijeg scenarija četverogodišnje prognoze Eurocontrola objavljene 21. svibnja 2021., u kojem se pretpostavlja da će cijepljenje postići djelotvornost 2022., godišnja razina prometa 2021. bi dosegnula godišnji prosjek od 50 % odgovarajuće razine iz 2019., a 2022. iznosila bi 72 % te razine. Na temelju dostupnih mjesečnih prognoza Eurocontrola za 2021. i dostupnog godišnjeg prosjeka Eurocontrola za 2022. očekuje se da će razina zračnog prometa u zimskom razdoblju reda letenja 2021./2022. iznositi 70 % razine iz 2019.

([1]) SL L 14, 22.1.1993., str. 1.

(8) Podaci koje su prikupili Svjetska zdravstvena organizacija i Europski centar za kontrolu bolesti pokazuju da je kontinuirano smanjenje zračnog prometa posljedica krize uzrokovane bolešću COVID-19. Dostupni podaci pokazuju vezu između rasta broja novih slučajeva zaraze i odgovora država članica i trećih zemalja na taj rast uvođenjem mjera koje utječu na putovanja zrakoplovom i dovode do smanjenja zračnog prometa. Te mjere, koje se uvode ili ukidaju u vrlo kratkom roku, doprinose stvaranju okružja nesigurnosti i negativno utječu na povjerenje potrošača i njihovo ponašanje kad je riječ o rezervacijama letova.

(9) Zbog rasta broja oboljelih i mogućeg širenja novih varijanti, razumno je očekivati znatan broj otkazivanja uslijed krize uzrokovane bolešću COVID-19 tijekom nadolazećeg zimskog razdoblja reda letenja koje traje od 31. listopada 2021. do 26. ožujka 2022. ako bi zračni prijevoznici morali iskoristiti puni portfelj slotova iz 2019. u skladu s člankom 8. Uredbe (EEZ) br. 95/93.

(10) Stoga je potrebno produljiti razdoblje utvrđeno u članku 10.a stavku 3. Uredbe (EEZ) br. 95/93 od 31. listopada 2021. do 26. ožujka 2022.

(11) Potražnja za putovanjima u zimskom razdoblju reda letenja od 31. listopada 2021. do 26. ožujka 2022. mogla bi i dalje ostati niska unatoč napretku u kampanjama cijepljenja, većoj sigurnosti putovanja i smanjenju ograničenja koja utječu na putovanja. Kontinuirano niska potražnja tijekom zimskog razdoblja reda letenja mogla bi biti pokazatelj dugoročnih strukturnih promjena na tržištu i u ponašanju potrošača. Stoga bi stopa iskorištenosti slotova trebala biti utvrđena tako da se s jedne strane izbjegnu neželjene negativne posljedice za financijsku situaciju zračnih prijevoznika i negativan utjecaj na okoliš praznih ili uglavnom praznih letova koji se obavljaju samo radi zadržavanja povijesnih prava na slotove, a s druge strane da se zračni prijevoznici potaknu na učinkovito iskorištavanje kapaciteta zračnih luka ili predavanje slotova u bazu za druge korisnike u istu svrhu.

(12) Usto bi stopa iskorištenosti slotova trebala biti utvrđena tako da se zajamči minimalna količina usluga kako bi se povećalo povjerenje putnika, učinkovito iskorištavanje kapaciteta zračnih luka u zimskom razdoblju reda letenja 2021./2022. te pouzdana povezanost.

(13) U stopi iskorištenosti slotova trebalo bi uzeti u obzir i dugoročnije strukturne promjene na tržištu i u ponašanju potrošača kako bi se tržište postupno prilagodilo promjenjivoj potražnji i oslobodili kapaciteti za zimsko razdoblje reda letenja 2022./2023. Posebice zato što su neki zračni prijevoznici koristili *ad hoc* slotove tijekom 2020. i početkom 2021., ali nisu na njih stekli povijesna prava.

(14) Stoga bi stopu iskorištenosti slotova za zimsko razdoblje reda letenja 2021./2022. trebalo postaviti na 50 %.

(15) Iako se općenito pretpostavlja da će zračni prijevoznici početi obavljati letove čim se vrati potražnja, niži prag iskorištenosti predstavlja rizik da će neki prijevoznici ograničiti operacije u nekim zračnim lukama na najmanju razinu potrebnu za zadržavanje povijesnih prava na te slotove na štetu konkurenata, operatora zračnih luka i potrošača. Nije izgledno da će moguće oslobađanje nekih kapaciteta zračnih luka zbog te nove stope iskorištenosti uzrokovati ozbiljne poremećaje u radu i mrežama zračnih prijevoznika, što bi bio slučaj uz veću stopu iskorištenosti.

(16) Radi pravne sigurnosti, posebno za koordinatore slotova i zračne prijevoznike, ova bi Uredba trebala hitno stupiti na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*,

DONIJELA JE OVU UREDBU:

Članak 1.

U članku 10.a Uredbe (EEZ) br. 95/93 stavak 3. zamjenjuje se sljedećim:

„3. Kada je riječ o slotovima koji nisu stavljeni na raspolaganje koordinatoru radi preraspodjele u skladu s člankom 10. stavkom 2.a u razdoblju od 28. ožujka 2021. do 26. ožujka 2022. te za potrebe članka 8. stavka 2. i članka 10. stavka 2., ako zračni prijevoznik može na zadovoljavajući način dokazati koordinatoru da je iskoristio dotičnu seriju slotova, kako ju je odobrio koordinator, za najmanje 50 % vremena tijekom razdoblja reda letenja od 28. ožujka 2021. do 30. listopada 2021. i 50 % vremena tijekom razdoblja reda letenja od 31. listopada 2021. do 26. ožujka 2022., ima pravo na istu seriju slotova u sljedećem jednakovrijednom razdoblju reda letenja.

Kada je riječ o razdoblju iz prvog podstavka ovog stavka, postoci iz članka 10. stavka 4. i članka 14. stavka 6. točke (a) iznose 50 % za razdoblje reda letenja od 28. ožujka 2021. do 30. listopada 2021. i 50 % za razdoblje reda letenja od 31. listopada 2021. do 26. ožujka 2022.”

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 23. srpnja 2021.

Za Komisiju
Predsjednica
Ursula VON DER LEYEN